



GIG
CYMRU
NHS
WALES

Addysg a Gwellu Iechyd
Cymru (AaGIC)
Health Education and
Improvement Wales (HEIW)

2022

Hysbysu Gweithlu'r Dyfodol ar gyfer Gwasanaethau Gofal Critigol



Rhagair



Mae darparu gwasanaethau gofal critigol yn dibynnu ar weithlu aml broffesiynol medrus iawn. Heb y gweithlu hwn, ni fyddai modd darparu gofal o ansawdd uchel i boblogaeth Cymru.

Cydnabyddir yn eang bod y pandemig covid-19 wedi rhoi ein gwasanaethau gofal critigol dan bwysau aruthrol. Roedd y pwysau hyn yn annog y GIG i chwilio am atebion newydd i heriau'r gweithlu. Cafodd llawer o weithwyr iechyd proffesiynol gyfleoedd i weithio ym maes gofal critigol am y tro cyntaf. Dylem ddysgu o'r profiadau hyn ar gyfer y dyfodol wrth inni ddechrau'r cyfnod ôl-bandemig lle mae heriau sylweddol yn parhau, wrth i'r galw a'r ôl-groniad o wasanaethau gynyddu. Gan weithio i gefnogi ein cydweithwyr ym maes gofal critigol, ymgwymerodd Addysg a Gwellu Iechyd Cymru â rhaglen waith i fynd i'r afael â'r heriau gweithlu hirsefydlog a brofwyd ar draws llawer o unedau yng Nghymru. Hwyluswyd hyn trwy gael cymorth dwy nyrs gofal critigol

o fewn y gwasanaeth, a nhw sydd wedi bod yn bennaf gyfrifol am gynhyrchu'r ddogfen adnoddau hon. Roedd adborth gan randdeiliaid o wasanaethau gofal critigol wedi dylanwadu'n drwm ar y blaenoriaethau a ddisgrifir yn y ddogfen i gefnogi'r tîm amlddisgyblaethol ac wedi'u cyfeirio ato. Wrth nodi atebion i ddatrys heriau gweithlu hirsefydlog o fewn gwasanaethau gofal critigol, mae'r rhaglen hon yn gosod ehangu'r gweithlu ac addysg wrth wraidd datblygiad gwasanaethau gofal critigol yn y dyfodol.

Roedd heriau a brofwyd dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf yn golygu bod angen cydweithio aml-broffesiynol a thrawsadrannol. Mae adolygiad o fodelau gweithlu traddodiadol wedi rhoi cyfle i ddatblygu rolau gweithlu newydd o fewn unedau gofal critigol. Bydd gweithredur a gwerthuso'r rolau newydd hyn yn ategu ein gweithlu presennol ac yn helpu i ddarparu dyfodol mwy cynaliadwy ar gyfer gwasanaethau gofal critigol. Gobeithiwn y bydd yr adnodd hwn yn ddefnyddiol i gydweithwyr yn y gwasanaeth wrth bennu cyfeiriad y gweithlu amlddisgyblaethol ledled Cymru yn y dyfodol.



Lisa Llewelyn, Cyfarwyddwr Addysg Nyrsio a Gweithwyr Iechyd Proffesiynol, AaGIC
Push Mangat, Cyfarwyddwr Meddygol, AaGIC



Cyflwyniad

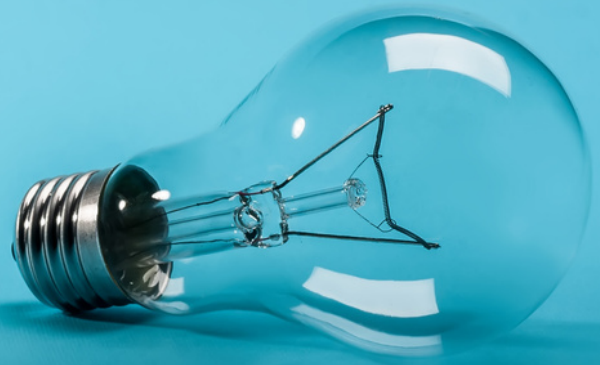
Wrth ofalu am rai o'r cleifion mwyaf sâl o fewn y lleoliad aciwt, mae gwasanaethau gofal critigol wedi bod o dan bwysau parhaus a sylweddol o ganlyniad i bandemig Covid-19 ac mae cydweithio wedi galluogi gwasanaethau gofal critigol i ymdopi â'r ymchwydd yn y galw¹. Amlygodd newid cyflym yn y model darparu gofal allu'r GIG i symud oddi wrth fodelau gwasanaeth traddodiadol a thrawsnewid i fodloni gofynion poblogaeth sy'n newid. Mae newidiadau o fewn demograffeg a disgwyliadau'r boblogaeth, mwy o achosion o gydafiacheddau ynghyd ag ymddangosiad clefydau a thriniaethau newydd wedi arwain at alw parhaus am wasanaethau gofal critigol¹.

Ni fydd ehangu capasiti gofal critigol yn cael ei ddatrys trwy gyllid yn unig. Mae darparu capasiti gofal critigol priodol yn mynd y tu hwnt i seilwaith ffisegol, gan fod angen niferoedd digonol o weithwyr gofal iechyd proffesiynol medrus iawn i ddiwallu anghenion y rhai sy'n ddifrifol wael².

Y gweithlu gofal iechyd yw adnodd mwyaf gwerthfawr y GIG³. Cyn COVID-19, roedd lefelau staff nyrsio gofal critigol eisoes yn broblematic gyda chyfradd swyddi gwag cenedlaethol o 9% ar draws y DU⁴, felly nid yw'n syndod mai'r gweithlu nyrsio sy'n cael ei ystyried fel y cyfyngiad mwyaf o fewn capasiti gofal critigol. Mae ymgysylltu ag unedau gofal critigol ledled Cymru'n awgrymu bod heriau staffio wedi cynyddu'n sylweddol oherwydd cynnydd mewn cyfraddau salwch, cyfraddau gadael uchel ac anhawster wrth recriwtio staff gofal critigol profiadol. Oni chymerir camau ar unwaith i fynd i'r afael â'r diffygion presennol yn y ddarpariaeth gwasanaeth, bydd cyfyngiadau'r gweithlu ar gapasiti gofal critigol yn effeithio'n negyddol ar fynediad amserol at wasanaethau gofal critigol.

Er mwyn mynd i'r afael â'r pryderon cynyddol hyn, mae'r Rheolwyr Trawsnewid Gofal Critigol a gyflogir gan Addysg a Gwella Iechyd Cymru wedi ymgysylltu â rhanddeiliaid allweddol mewn Unedau Gofal Critigol a'r Rhwydwaith Gofal Critigol ledled Cymru i gael gwybodaeth am flaenoriaethau gwasanaeth, cynlluniau datblygu, a chyfyngiadau gwasanaeth. Mae'r adnodd hwn yn seiliedig ar y cyfarfodydd hyn, gwybodaeth anecdotaidd am ofal critigol a thrwy'r adolygiad o ymchwil cyhoeddus i'r gweithlu sy'n seiliedig ar dystiolaeth a chanfyddiadau amlinellol ac atebion a argymhellir gan ganolbwyntio ar y canlynol:

1. Y gweithlu gofal critigol presennol a rolau a modelau gweithlu'r dyfodol i'w hystyried o fewn Gofal Critigol.
2. Darpariaethau addysg yng Nghymru ac atebion a argymhellir i sicrhau dull safonol o ddarparu addysg, a thrwy hynny sicrhau ansawdd a safoni addysg.



Canfyddiadau ac Atebion

Rolau'r Gweithlu



Ymarferydd Uned Therapi Dwys (UThD)

Roedd adleoli'r rhai sydd wedi cofrestru gyda'r Cyngor Proffesiynau Gofal ac Iechyd (HCPC) i ofal critigol yn ystod y pandemig i gyflawni rolau nyrsio traddodiadol yn gyfle i ddatblygu rôl yr ymarferydd Uned Therapi Dwys. Mae'r Step Framework for Adults Critical Care Nurses⁵ wedi'i ddatblygu gan Rhwydweithiau Gofal Critigol - Arweinyddion Nyrsio Cenedlaethol (CC3N). Mae'r fframwaith safonol hwn yn cynnwys y sgiliau gofal critigol craidd sydd eu hangen ar nyrsys gofal critigol i ddarparu gofal cleifion o ansawdd uchel. Mae'r Guidelines for the Provision of Intensive Care Services (GPICS)⁶ yn nodi bod yn rhaid i gleifion lefel 3 gael isafswm cymhareb nyrs gofrestredig/claf o 1:1 i ddarparu gofal uniongyrchol, a bod gan gleifion lefel 2 isafswm cymhareb o 1:2. Mae'n amhosibl dibynnu ar staff nyrsio yn unig i gyflawni'r model gofal hwn mewn oes endemig⁷. Gellir creu darpariaeth ar gyfer yr angen arbenigol hwn trwy rymuso grwpiau staff sydd â sgiliau trosglwyddadwy i ystyried cyfleoedd gyrfa mewn gofal critigol.

Cynhaliwyd digwyddiadau rhanddeiliaid yn ystod haf 2022 gyda chynrychiolwyr o'r 6 Bwrdd Iechyd yng Nghymru sy'n gyfrifol am ddarparu gwasanaethau gofal critigol i gael barn defnyddwyr gwasanaeth ar rôl ymarferydd Uned Therapi Dwys. Gan ddefnyddio'r Step Framework, cafodd anghenion y claf gofal critigol eu mapio i set sgiliau'r rhai sydd wedi cofrestru gyda'r Cyngor Proffesiynau Gofal ac Iechyd. Cafodd rôl yr ymarferydd Uned Therapi Dwys ei dderbyn yn gadarnhaol gan y rhai a oedd yn bresennol.

Ateb a argymhellir:

- Gydag ychydig iawn o hyfforddiant ychwanegol byddai recriwtio'r rhai sydd wedi cofrestru gyda'r Cyngor Proffesiynau Gofal ac Iechyd i rôl ymarferydd uned therapi dwys yn ategu'r gweithlu nyrsio gofal critigol. Nododd mapio set sgiliau y rhai sydd wedi cofrestru gyda'r Cyngor Proffesiynau Gofal ac Iechyd Ymarferwyr Adrannau Llawdriniaeth a Pharafeddygon fel y rhai sydd wedi cofrestru gyda'r Cyngor Proffesiynau Gofal ac Iechyd a allai drosglwyddo'n ddi-dor i rôl yr ymarferydd uned therapi dwys.

Ymarferwyr Cynorthwyol (Band 4)

Mae rôl yr Ymarferydd Cynorthwyol yn dod yn fwy sefydledig ar draws gwahanol leoliadau gofal iechyd ac mae'r rôl hon wedi'i hategu a'i chefnogi gan y Cod Ymddygiad ar gyfer Gweithwyr Cymorth Gofal Iechyd⁸. In England the Nursing Associate role has been introduced in many critical care units. Yn Lloegr mae rôl y Cydymaith Nyrsio wedi'i chyflwyno mewn llawer o unedau gofal critigol. Er nad yw wedi'i mabwysiadu yng Nghymru ar hyn o bryd, mae Llywodraeth Cymru yn dechrau darn o waith i ailedrych ar rôl y cydymaith nyrsio. Mae CC3N wedi datblygu cymwyseddau cydymaith nyrsio gofal critigol, sy'n gorgyffwrdd yn sylweddol â Step 1 Competencies ar gyfer nyrsys cofrestredig. Mynegwyd pryder gan nifer fach o aelodau o'r gymuned gofal critigol yng Nghymru ynghylch cyflwyno rôl yr ymarferydd cynorthwyol, fodd bynnag, mynegwyd cefnogaeth sylweddol hefyd ynghylch ei chyflwyno. Dywedodd un uwch nyrs, *'byddai aelod o staff sydd â sgil nad yw'n gofrestredig sy'n gyfarwydd â'r amgylchedd a'r tîm yn dod â manteision sylweddol.'* Fodd bynnag, cydnabyddir bod angen llwybr addysg clir⁶.

Ateb a argymhellir:

- Cyflwyno rôl yr Ymarferydd Cynorthwyol i'r amgylchedd gofal critigol i gefnogi'r gweithlu gofal critigol i ddarparu gofal cleifion a darparu arbenigedd yn y gweithlu anghofrestredig.
- Datblygu llwybr addysg a gyrfa ar gyfer Gweithwyr Cymorth Gofal Iechyd Band 2 Gofal Critigol i symud ymlaen i Rolau Ymarferydd Cynorthwyol, gyda chyfleoedd i ddatblygu a hyfforddi ymhellach i rolau cofrestredig os byddant yn dymuno gwneud hynny.
- Adolygu cymwyseddau Cydymaith Nyrsio CC3N, gan sefydlu a oes modd eu haddasu ar gyfer rôl yr ymarferydd cynorthwyol.

Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd

Mae Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Ofal Iechyd (AHPs) yn darparu ystod eang o wasanaethau a thriniaethau i gleifion gofal critigol. Mae amrywiaeth yn narpariaeth gwasanaethau gweithwyr proffesiynol perthynol i iechyd mewn gwasanaethau gofal critigol ledled Cymru. Mae'r Rheolwyr Trawsnewid Gofal Critigol wedi clywed enghreifftiau o ddim gwasanaeth therapydd galwedigaethol ar gyfer cleifion gofal critigol, diffyg mynediad dyddiol at wasanaethau ffisiotherapi ac aros yn hir am atgyfeiriadau dietegydd. Cydnabyddir pwysigrwydd adsefydlu cynnar mewn cleifion gofal critigol er mwyn gwella canlyniad swyddogaethol claf a lleihau hyd arhosiad. Mae gan weithwyr proffesiynol perthynol i iechyd rôl fawr i'w chwarae wrth ofalu am gleifion difrifol wael a gallant ddarparu cyfran sylweddol o'r gofal a gwmpesir yn y Step Framework.

Ateb a argymhellir:

- Cynnydd mewn darpariaethau therapi o fewn unedau gofal critigol i sicrhau gwasanaeth teg ledled Cymru.

Rôl Gweithiwr Cymorth Therapi / Technegydd Adsefydlu

Ni luniwyd rôl y gweithiwr cymorth therapi i gymryd lle'r gweithiwr proffesiynol perthynol i iechyd cofrestredig. Fodd bynnag, mae enghreifftiau ledled y DU sy'n dangos manteision y rolau hyn. Gall gweithwyr cymorth therapi weithio'n annibynnol, gan gyflwyno sesiynau therapi fel y rhagnodir gan y therapydd cofrestredig. Gall llawer o weithwyr cymorth therapi weithio ar draws ffiniau proffesiynol gydag astudiaethau achos yn dangos bod cleifion yn cael mwy o amser triniaeth adsefydlu, gan ryddhau therapyddion cofrestredig i dreulio mwy o amser yn mynd i'r afael â'r materion mwyaf cymhleth (NICE, 2016)⁹. Dywedodd un uned yng Nghymru mai 5% o gleifion yn unig yn hanesyddol oedd wedi cael y 45 munud y dydd o adsefydlu a awgrymir. Mae hyn wedi cynyddu i 100% yn dilyn cyflwyno technegwyr adsefydlu. Hefyd, mae astudiaethau achos yn Lloegr wedi awgrymu gostyngiad bach mewn hyd arhosiad o fewn gofal critigol yn ogystal â gwelliant ym mhrofiad y claf (NICE, 2016)⁹. Mewn archwiliad o 40 o gleifion a gwblhawyd mewn uned gofal critigol yng Nghymru, yn dilyn cyflwyno'r rolau hyn, mae hyd cyfartalog arhosiad wedi gostwng o 22 niwrnod i 19 diwrnod (Data Uned Treforys, 2020)¹⁰ sy'n amlygu cyfraniad pwysig y rôl hon.

Ateb a argymhellir:

- Datblygu a chyflwyno rôl gweithiwr cymorth therapi o fewn unedau gofal critigol ledled Cymru.

Cydlynnydd Llif Cleifion

Mae tua 50% o gleifion wedi profi oedi cyn rhyddhau i'r ward yn dilyn gofal critigol ers mis Ebrill 2019 (data a ddarparwyd gan Rwydwaith Gofal Critigol Cymru 2022). Nid yn unig y mae hyn yn effeithio ar brofiad cleifion a chapasiti mewn gofal critigol, mae hefyd yn rhoi llwyth gwaith ychwanegol sylweddol ar y gweithlu gofal critigol. Roedd yr Adroddiad Gorchwyl a Gorffen¹¹ yn annog datblygiad swydd y cydgysylltydd rhyddhau ym maes gofal critigol nad yw wedi'i roi ar waith. Byddai rôl y cydlynnydd llif cleifion yn cyflawni'r gofyniad hwn gan gefnogi'r gweithlu amlddisgyblaethol hefyd. Gallai'r rôl glinigol hon gefnogi prosesau sy'n ymwneud â derbyniadau a rhyddhau, trosglwyddo gofal yn ddiogel a helpu i leihau pwysau ar y gweithlu. Gall y rôl hon amrywio ychydig yn dibynnu ar faint a gofynion yr uned gofal critigol ond byddai'n cynnig mwy o hyblygrwydd i ymateb i sefyllfaoedd clinigol newidiol.

Ateb a argymhellir:

- Cyflwyno rôl cydlynnydd llif cleifion sydd newydd ei datblygu o fewn unedau gofal critigol.

Staff Cymorth Gweinyddol

Mae prosesau gweinyddol a gyflawnir gan weithwyr gofal iechyd proffesiynol hyfforddedig yn effeithio ar y gofal a ddarperir i gleifion. Ar hyn o bryd, mae gan unedau gofal critigol yng Nghymru sefydliad nyrsio cyfwerth ag amser llawn (WTE) o 1034.76 ar fandiau 5 i 7. Pe bai pob nyrs cyfwerth ag amser llawn yn cael ei rhyddhau am 1 awr yr wythnos o gyflawni dyletswyddau y gallai staff gweinyddol eu cyflawni, byddai hyn yn cyfateb i 26.9 o oriau nyrsio cyfwerth ag amser llawn yn cael eu rhyddhau yn ôl i wasanaethau gofal critigol yr wythnos. Ym mis Mehefin 2022 roedd staff gweinyddol GIG Cymru yn cyfrif am 23% o'r holl weithlu (Data Gweithlu ESR). Yn cael eu cyflogi'n gyffredin ar fandiau 2 i 4 yr agenda ar gyfer newid, yn draddodiadol mae buddsoddiad annigonol mewn hyfforddiant a datblygiad wedi cyfyngu camu ymlaen mewn gyrfa¹². Mae prosesau gweinyddol o ansawdd uchel yn effeithio'n uniongyrchol ar safonau gofal, profiad cleifion a staff¹³. Mae staff cymorth gweinyddol yn cyflawni amrywiaeth o rolau megis clerod wardiau a dadansoddwyr data, hyd at gynorthwywyr personol, rheolwyr adrannol ac arweinwyr gwasanaethau. Mae sgiliau trosglwyddadwy yn rhoi'r potensial i recriwtio i'r swyddi hyn o'r tu allan i weithlu presennol y GIG.

Ateb a argymhellir:

- Mae'n rhaid ystyried staff gweinyddol yn aelodau craidd o dîm y gweithlu er mwyn rhyddhau pob aelod o'r tîm amlddisgyblaethol (MDT) i wneud y gwaith clinigol y mae wedi'i hyfforddi i'w gyflawni a chanolbwyntio ar gynllunio strategol megis datblygu gwasanaethau.

Staffio Meddygol

Er bod argymhellion ar gyfer lefelau staffio meddygol yn yr unedau gofal critigol wedi'u nodi'n glir⁶ mae cyrraedd y lefelau a argymhellir, ynghyd â darparu rotâu cynaliadwy, yn her i unedau gofal critigol yng Nghymru. Nodwyd yr angen i ystyried cynllunio olyniaeth, dyrannu hyfforddeion ac ehangu gwasanaethau gofal critigol fel meysydd sy'n peri pryder gan gyfarwyddwyr clinigol ledled Cymru. Mae ffyrdd arloesol o weithio mewn rhai Byrddau Iechyd bellach yn galluogi meddygon ymgynghorol gofal critigol i weithio ar draws arbenigeddau ac ar draws gwahanol Fyrddau Iechyd. Fodd bynnag, nid yw pellter daearyddol yn golygu bod gweithio ar draws y Bwrdd Iechyd yn opsiwn i bawb. Rhagwelir y bydd cynnydd yn nifer yr hyfforddeion, newidiadau i gontractau Gwasanaethau Dyfarniadau Myfyrwyr (SAS) a newidiadau i ganllawiau'r Gyfadran Meddygaeth Gofal Dwys (FICM), yn helpu i fynd i'r afael â rhai o'r pryderon a godwyd mewn perthynas â staffio meddygol. Bellach bydd newidiadau i raglenni hyfforddeion meddygol yn golygu bod yr holl hyfforddeion yn y grŵp hwn ar batrwm cylch o fewn unedau gofal critigol. Er ei bod yn bwysig nodi bod hyn ar gyfer gofynion addysgol yr hyfforddeion eu hunain, bydd gwelliannau mewn darparu gofal y tu allan i unedau gofal critigol yn cael effaith gadarnhaol ar y galwadau a roddir ar unedau gofal critigol a phrofiad cyffredinol y claf.

Atebion a argymhellir:

- Galluogi staff meddygol i weithio'n fwy hyblyg drwy leihau'r baich gweinyddol a brofir gan staff sydd â chontractau mewn dau Fwrdd Iechyd gwahanol.
- Cyflymu'r broses o ddatblygu ac addysgu swyddi newydd a ddatblygwyd i gefnogi'r rota feddygol megis rôl yr uwch ymarferydd gofal critigol (ACCP).

Uwch Ymarferydd Gofal Critigol

Ceir amrywiaeth eang o ran pa mor sefydledig yw rôl yr uwch ymarferydd gofal critigol ledled Cymru. Dim ond un uned gofal critigol sydd â rota 24/7 sefydledig, tra mewn eraill, nid yw'r rôl wedi'i chyflwyno eto. Mae unedau sydd ag uwch ymarferyddion gofal critigol sefydledig yn cydnabod cyfraniad pwysig y rôl, tra bod unedau heb uwch ymarferyddion gofal critigol yn awyddus i archwilio'r rôl ymhellach. Fel rhan o'r rhaglen waith hon mae rôl yr uwch ymarferydd gofal critigol wedi'i thrafod gyda chydweithwyr ar draws gwasanaethau gofal critigol ledled Cymru i ddeall y rôl yn fanylach a'r gofynion addysg a hyfforddiant. Mae'n amlwg bod yr ymateb i'r rôl hon wedi bod yn gadarnhaol gan mwyaf ac mae unrhyw bryderon bach a godwyd wedi canolbwyntio ar leihau gweithlu nyrsio sydd eisoes dan bwysau ac o gwmpas dilyniant yn y rôl hon i sicrhau cynaliadwyedd.

Mae'r gofyniad addysg a hyfforddiant i ymgymryd â'r rôl hon yn sylweddol a chydabyddir mai un cwrs achrededig y Gyfadran Meddygaeth Gofal Dwys yn unig sydd ar gael ledled y DU ar hyn o bryd (Prifysgol Plymouth). Mae dwy uned yng Nghymru wedi penderfynu anfon uwch ymarferyddion gofal critigol o dan hyfforddiant ar y cwrs achrededig, tra bod unedau eraill yn parhau i ddefnyddio Sefydliadau Addysg Uwch Lleol sy'n darparu cyrsiau Ymarfer Uwch. Mae'n rhaid i'r uwch ymarferyddion gofal critigol o dan hyfforddiant nad ydynt yn dilyn y cwrs

achrededig gyflwyno portffolio wedi'i gwblhau i'r Gyfadran Meddygaeth Gofal Dwys i gael cofrestriad uwch ymarferydd gofal critigol, fodd bynnag mynegwyd pryder ynghylch parhad y broses hon. Mae rôl yr uwch ymarferydd gofal critigol yn ased enfawr i wasanaethau gofal critigol, gan gynnig sgiliau uwch a chefnogi'r gweithlu gofal critigol ar draws proffesiynau, gan ddod â budd sylweddol i ofal cleifion hefyd. Mae angen ehangu rôl yr uwch ymarferydd gofal critigol ar draws Gwasanaethau Gofal Critigol Cymru.

Atebion a argymhellir:

- Mae angen trafodaeth bellach gyda Sefydliadau Addysg Uwch yng Nghymru a'r Gyfadran Meddygaeth Gofal Dwys i ddeall ymhellach ofynion achredu cyrsiau ymarfer uwch ar gyfer uwch ymarferyddion gofal critigol.
- Fel rhan o'r gwaith hwn mae'r niferoedd ar gyfer uwch ymarferyddion gofal critigol a'r hyn a ffefrir gan yr unedau wedi'u cwmpasu a darparwyd y gwaith cefndir hwn i gydweithwyr AaGIC sy'n arwain ar y Proffesiynau Cymdeithion Meddygol.

Cydymaith Meddygol

Mae rôl y Cydymaith Meddygol yn dal i gael ei hystyried yn gymharol newydd yn y DU er iddi gael ei chyflwyno yn 2003¹⁴. Mae cymdeithion meddygol yn weithwyr gofal iechyd proffesiynol cyffredinol, wedi'u hyfforddi yn y model meddygol, sy'n gweithio ochr yn ochr â meddygon ac yn darparu gofal meddygol fel rhan annatod o'r tîm amlddisgyblaethol. Er bod cymdeithion meddygol wedi'u mabwysiadu mewn llawer o leoliadau aciwt, mae eu hintegreiddio i ofal critigol wedi bod yn gyfyngedig. Disgrifiodd un cydymaith meddygol sy'n gweithio mewn Gofal Critigol mewn ysbyty yn Llundain fod ei rôl yn cynnwys sgiliau uwch fel ymdrin â phigiad yn y lwynau ac adolygiadau annibynnol o'r claf cyn ymweliad â'r ward. Ar hyn o bryd nid yw cymdeithion meddygol yn gallu rhagnodi na gofyn am ymbelydredd ïoneiddio (e.e. pelydr-x o'r frest neu sgan CT), gan gyfyngu ar eu rôl mewn gofal critigol o bosibl. Cydnabyddir i'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol (DHSC) gyhoeddi'n ddiweddar gyflwyniad rheoleiddio statudol ar gyfer Cymdeithion Meddygol Proffesiynol (MAPs), gan gynnwys cymdeithion meddygol, o dan y Cyngor Meddygol Cyffredinol, a datblygwyd gweithgor i ystyried sut y gall cymdeithion meddygol rhagnodi o bosibl fel rhan o'u rôl. Mae'r Gyfadran Meddygaeth Gofal Dwys hefyd wedi rhyddhau datganiad yn cydnabod y gallai Cymdeithion Meddygol ddilyn hyfforddiant uwch ymarferyddion gofal critigol pan fydd eu cyrff rheoleiddio'n caniatáu rhagnodi annibynnol.

Atebion a argymhellir:

- Gallai cymdeithion meddygol sydd wedi'u hyfforddi mewn gofal critigol ddarparu dyfnder i'r gweithlu gofal critigol, gan gefnogi ehangu unedau gofal critigol.
- Mae angen archwilio'r gofynion addysgol i gymdeithion meddygol weithio mewn maes cymhleth arbenigol megis gofal critigol.
- Archwilio canfyddiadau'r adolygiad cymdeithion meddygol ac effaith newidiadau rôl i fod o fudd pellach i'r gwasanaeth.

Cymdeithion Anesthesia

Wedi'u cyflwyno yn 2004 fel Cynorthwyyr Meddygol (Anesthesia), yn draddodiadol mae'r Cydymaith Anesthesia (AA) yn gweithio o dan gyfarwyddyd a goruchwyliaeth anesthetidd ymgynghorol mewn gofal amdriniaethol. Gyda chefnidir fel gweithiwr gofal iechyd proffesiynol cofrestredig, fel arfer cynorthwyydd adran lawdriniaeth neu nyrs, neu raddedig gyda gwyddor fiofeddygol gradd mewn gwyddor fiolegol, mae Cydymaith Anesthesia yn cwblhau diploma ôl-raddedig 2 flynedd. Trwy ddefnyddio polisïau hyfforddi lleol a gweithdrefnau llywodraethu, gall y cymdeithion anesthesia hyfforddi i gyflawni tasgau penodol gan wella eu sgiliau clinigol ymhellach. Er nad oes unrhyw enghreifftiau i'w canfod o gymdeithion anesthesia yn gweithio o fewn gofal critigol, gyda rhywfaint o hyfforddiant ychwanegol rhagwelir y gallai'r grŵp hwn o staff ategu'r gweithlu gofal critigol presennol.

Ar hyn o bryd, mae'n rhaid nodi fel yn achos cymdeithion meddygol, nid yw'r cymdeithion anesthesia yn gallu rhagnodi ar hyn o bryd, ac felly mae hyn yn cyfyngu ar eu rôl. Fodd bynnag, mae hyn yn cael ei adolygu. Os bydd y gallu i rhagnodi yn dod yn opsiwn, mae potensial i'r cydymaith anesthesia weithio o fewn gofal critigol.

Atebion a argymhellir:

- Gyda hyfforddiant priodol gallai cymdeithion anesthesia ddarparu dyfnder i'r gweithlu gofal critigol a chefnogi ehangu unedau gofal critigol.
- Archwilio canfyddiadau'r adolygiad cymdeithion anesthesia ac effaith newidiadau rôl i fod o fudd pellach i'r gwasanaeth.

Gwyddonydd Gofal Critigol

Yn cynnwys tua 5% o weithlu'r GIG6, ychydig a wyddys am y rôl a gyflawnir gan wyddonwyr gofal iechyd. Mae gan y clinigwyr uchel eu sgil ac arbenigol hyn y potensial i gael effaith gadarnhaol ar ansawdd gofal cleifion, wrth gwblhau tasgau a gyflawnir yn draddodiadol gan dimau meddygol a nyrsio¹⁵. Gan gwmpasu amrywiaeth o arbenigeddau fel ffisiolegwyr cardiaidd, niwro ac anadlol, mae'r rhan fwyaf yn cyfrannu at wasanaethau gofal critigol ar sail ad-hoc. Gall hyn arwain at oedi diagnosis a thriniaeth ac arosiadau gofal critigol hir. Mae dangosyddion cynnar, yn dilyn cyflogaeth uniongyrchol ffisiolegydd cardiaidd gan uned gofal critigol yng Nghymru, yn dangos yr effaith gadarnhaol ar gyflymder mynediad at ddiagnosteg a gwell gweithdrefnau llywodraethu clinigol.

Mae sefydlu rhaglen hyfforddi gwyddonwyr wedi arwain at ddatblygu cymhwyster MSc Gwyddoniaeth Glinigol (Gofal Critigol), a symud tuag at sefydlu rôl gwyddonydd gofal critigol. Un Sefydliad Addysg Uwch yn y DU sy'n darparu'r cwrs achrededig hwn ar hyn o bryd. Mae'n rhaid peidio ag ystyried anallu i ymgymryd â'r MSc Gwyddoniaeth Glinigol (Gofal Critigol) yn rhwystr i wyddonwyr gofal iechyd rhag gweithio ym maes gofal critigol. Mae gwyddonwyr gofal iechyd mewn sefyllfa ddelfrydol i gefnogi timau presennol o fewn gofal critigol⁶ ac mae'n rhaid eu hystyried yn gyfle i ehangu ac ychwanegu at y gweithlu sy'n bodoli eisoes.

Ateb a argymhellir:

- Dylid cynnal asesiad o anghenion clinigol y boblogaeth a wasanaethir gan unedau gofal critigol unigol, ynghyd ag adolygiad o ddata sy'n ymwneud ag oedi wrth gael mynediad at ddiagnosteg ym mhob bwrdd iechyd. Bydd yr wybodaeth a geir o hyn yn nodi unedau lle mae angen cyflogi gwyddonwyr gofal iechyd yn uniongyrchol i hwyluso diagnosis a thriniaeth well i gleifion a gwella llif cleifion.

Nyrs Ymgynghorol

Sefydlwyd rolau nyrsys ymgynghorol i ddechrau i gadw uwch nyrsys a bydwagedd wrth erchwyn y gwely¹⁶. Gan ddarparu arfer nyrsio arbenigol wrth ledaenu dysgu yn y gweithle, maent yn darparu arweinyddiaeth glinigol a strategol. Gyda'r angen i dreulio 50% o'u hamser yn glinigol, mae gan nyrsys ymgynghorol rôl strategol, gan sicrhau bod systemau ar waith i gefnogi'r gweithlu a chadw gofal diogel i gleifion¹⁷.

Nododd trafodaeth â nyrs ymgynghorol gofal critigol brofiadol 3 mantais allweddol i rôl y nyrs ymgynghorol:

- Llanw bwlch mewn arweinyddiaeth nyrsio ar lefel genedlaethol ar gyfer gwasanaethau gofal critigol.
- Hyrwyddo ymchwil nyrsio o fewn gofal critigol.
- Y gallu i gamu'n ôl oddi wrth ofynion y gwasanaeth ac ymgymryd â chynllunio strategaeth a datblygu gwasanaethau.

Ym mis Ebrill 2022, gosododd blaenoriaethau Prif Swyddog Nyrsio Cymru ar gyfer 2022 i 2024 nod o gynyddu swyddi nyrsys ymgynghorol ledled Cymru¹⁸. Ar hyn o bryd, nid oes unrhyw nyrsys ymgynghorol yn cael eu cyflogi ym maes gofal critigol ledled Cymru. Ym mis Mawrth 2022, aeth Cymdeithas Nyrsys Gofal Critigol Prydain (BACCN) ati i sefydlu'r nifer o nyrsys ymgynghorol sy'n gweithio mewn unedau gofal critigol ledled y DU a deall y rôl maent yn ei chyflawni¹⁹. Mae data a gafwyd o'r astudiaeth hon yn cael ei ddadansoddi ar hyn o bryd a bydd yn cael ei gyflwyno yng nghynhadledd Cymdeithas Nyrsys Gofal Critigol Prydain ym mis Hydref 2022. Bydd angen adolygu canlyniad yr ymchwil hwn er mwyn arwain argymhellion ymhellach mewn perthynas â swyddi nyrsys ymgynghorol gofal critigol yng Nghymru.

Atebion a argymhellir:

- Mae angen ymchwilio ymhellach i rôl y nyrs ymgynghorol o fewn gofal critigol ar ôl cyhoeddi prosiect nyrsys ymgynghorol gofal critigol Cymdeithas Nyrsys Gofal Critigol Prydain ym mis Hydref 2022.
- Unedau Gofal Critigol i ystyried yr effaith y byddai nyrs ymgynghorol yn ei chael ar wasanaethau gofal critigol a datblygiad y gweithlu nyrsio.



Tystysgrif Ôl-raddedig mewn Gofal Critigol a'r Step Competency Framework

Cydnabyddir y diffyg rhaglen addysg safonol ar gyfer y gweithlu nyrsio gofal critigol yng Nghymru. Arweiniwyd gwaith gan y tîm Comisiynu Addysg yn AaGIC i sicrhau 200 o leoedd mewn Prifysgolion yn Lloegr ar y Cwrs Gofal Critigol Ôl-raddedig Safonol a ddyfeisiwyd gan Health Education England (HEE). Mae AaGIC wedi ymgysylltu â 4 o Brifysgolion yn Lloegr i ddarparu addysg i staff o Unedau Gofal Critigol Cymru. Mae cyfanswm o 77 o nyrsys gofal critigol wedi'u cofrestru ar y cyrsiau ar hyn o bryd a disgwylir derbyniad pellach ym mis Medi 2022.

Er mwyn cefnogi ymhellach safoni hyfforddiant ac addysg gofal critigol, ymgwymerwyd â gwaith i fapio'r Step Framework gyda Chymhwyseddau Gofal Critigol Cymru Gyfan. Yn dilyn trafodaeth gydag Uwch Nyrsys, Addysgwyr Ymarfer a'r Rhwydwaith Gofal Critigol, mae'r Cyfarwyddwyr Nyrsio yng Nghymru wedi cytuno ar gais i drosglwyddo i'r Step Framework.

Atebion a argymhellir:

- Unedau unigol i ddatblygu prosesau lleol i gefnogi trosglwyddo i'r Step Competency Framework.
- Darpariaeth leol o gyrsiau safonol a ddarperir mewn 3 lleoliad ledled Cymru gan ddechrau ym mis Medi 2023.

Addysg Staff Clinigol Anghofrestredig

Mae'n rhaid cefnogi'r defnydd o staff clinigol anghofrestredig i ddarparu gofal uniongyrchol i gleifion â phrosesau sefydlu, hyfforddi a chymhwysedd priodol, ynghyd â darparu goruchwyliaeth glinigol gan staff cofrestredig sydd wedi'u hyfforddi'n briodol⁶. Oherwydd yr ystod eang o rolau a gyflawnir gan y staff clinigol anghofrestredig o fewn gofal critigol, bydd angen arwain darpariaeth hyfforddiant addysgol ar lefel leol i fodloni anghenion gwasanaeth penodol a diffinio rôl. Mae'n hanfodol bod gan y gweithlu clinigol anghofrestredig gymhwyseddau sy'n cynnwys gofynion y rôl i'w chyflawni. Bydd y cymhwyseddau hyn yn sicrhau bod gofal priodol yn cael ei ddirprwyo i staff a bod diogelwch cleifion yn cael ei gynnal.

Yn yr un modd â staff cofrestredig, mae'r broses o gyflwyno cymhwysedd Step CC3N ar gyfer Gweithwyr Cymorth Gofal Iechyd wedi'i gefnogi gan Rwydwaith Addysg Gofal Critigol Cymru Gyfan a bydd hyn yn darparu cymhwyseddau clinigol safonol. Ar gyfer staff clinigol anghofrestredig sy'n ategu gweithwyr proffesiynol cofrestredig eraill, megis gweithwyr proffesiynol perthynol i iechyd, nid oes cymhwyseddau safonol y cytunwyd arnynt ar gael ar hyn o bryd.

Atebion a argymhellir:

- Mae angen gwneud rhagor o waith o fewn AaGIC ynghylch llwybrau addysg ar gyfer staff anghofrestredig sy'n gweithio o fewn gwasanaethau gofal critigol.
- Unedau unigol i ddatblygu prosesau lleol i gefnogi'r cyflwyniad i'r Step Competency Framework ar gyfer staff clinigol anghofrestredig.

Addysgu yr Addysgwyr

Mae cael gweithlu gofal critigol sydd wedi'u hyfforddi i safon y cytunwyd arni yn hollbwysig er mwyn sicrhau y darperir gofal teg²⁰. Mae'r gofyniad am addysgwyr ymarfer o fewn pob uned gofal critigol, sy'n cymryd cyfrifoldeb am gydlyn hyfforddiant a datblygiad nyrsys, yn allweddol wrth ddatblygu gweithlu nyrsio medrus.

Ym mis Mawrth 2022 cynhaliwyd arolwg i nodi rolau a chyfrifoldebau cyfredol, ac i gael gwybodaeth am y cymwysterau proffesiynol sydd gan addysgwyr ymarfer yng Nghymru. Gan gynhyrchu cyfradd ymateb o 94%, roedd 53% o ymatebwyr mewn swyddi Band 6, ac roedd 47% mewn swyddi Band 7. Roedd 53% o'r holl ymatebwyr wedi bod yn eu swyddi am lai na 2 flynedd, felly dim ond yn ystod pandemig COVID-19 y mae gan nifer sylweddol o addysgwyr yng Nghymru brofiad o ymgymryd â'r rôl. Fel y rhagwelwyd, roedd amrywiaeth o ran meddu ar gymwysterau proffesiynol i'w weld rhwng ymatebwyr Band 6 a Band 7.

Mae'n rhaid i bob addysgwr gofal critigol feddu ar gwrs ôl-gofrestru mewn nyrsio gofal critigol, ynghyd â thystysgrif addysg ôl-raddedig neu gymhwyster cyfatebol²⁰. Gyda Llywodraeth Cymru yn awyddus i sicrhau ansawdd darpariaeth addysg ôl-orfodol i gefnogi adfer yn sgil covid-19 ym mhob lleoliad addysg¹, mae'n ymddangos yn briodol eiriol dros safon addysg ar draws addysgwyr ymarfer. Er y bydd addysgu ein haddysgwyr yn darparu rheolaeth glinigol o ran sgiliau addysgu addysgwyr unigol, dangosodd canlyniadau arolygon hefyd mai ychydig iawn o amser sydd gan addysgwyr ymarfer ar hyn o bryd yn ystod yr wythnos waith i ddarparu'r addysg glinigol a'r cymorth sydd eu hangen ar y gweithlu nyrsio gofal critigol oherwydd tasgau gweinyddol. Mae ffocws cryf o fewn gofal critigol ar gymarebau addysgwyr a staff. Ar hyn o bryd mae'r Canllawiau ar gyfer Darparu Gwasanaethau Gofal Dwys (GPICS) yn argymhell cymhareb staffio addysgwyr o 1 addysgwr fesul 75 o staff nyrsio cyfwerth ag amser llawn (WTE). O fewn yr argymhelliad hwn rhaid ystyried cymhareb uwch o ran niferoedd addysgwyr i staff pan fo cyfnodau o drosiant staff uchel a chymysgedd sgiliau iau. Er bod galw am gymhareb addysgwr i nyrs ddelfrydol o 1:50²¹, mater i unedau lleol yn y pen draw yw cymarebau addysgwyr yn seiliedig ar wneud y mwyaf o ffyrdd effeithlon o weithio ac anghenion addysgol eu gweithlu.

Atebion a argymhellir:

- Dylid gweithredu cymarebau staff lleiafswm o 1 addysgwr cyfwerth ag amser llawn i 75 o staff mewn unedau ledled Cymru. Mae elfen addysgwr y gymhareb hon yn cyfuno addysgwyr Band 6 a Band 7.
- Dylai staff feddu ar gymhwyster Gofal Critigol Ôl-raddedig cyn dechrau rôl addysg Band 6 neu Band 7 o fewn Gofal Critigol.
- Dylai staff a gyflogir mewn rôl addysg Band 7 feddu ar Dystysgrif Ôl-raddedig mewn Addysg a Hyfforddiant Ôl-orfodol (PcET) neu gymhwyster cyfatebol dysgu seiliedig ar waith a chyflwyno addysg neu ddangos parodrwydd i gwblhau o fewn 24 mis wedi dechrau yn y swydd.
- Dylai fod gan addysgwyr Band 6 ffocws cryf ar gymorth ac addysg glinigol. Dylai'r rôl gynnwys rhywfaint o addysgu yn yr ystafell ddosbarth ar gyfer eu datblygiad personol eu hunain a chynllunio ar gyfer olyniaeth.
- Dylai staff a gyflogir mewn rôl Band 6 feddu ar gymhwyster dysgu a datblygu achrededig [Cymhwyster \(agored.cymru\)](https://www.agored.cymru/) a chymhwyster addysg a hyfforddiant [Cymhwyster \(agored.cymru\)](https://www.agored.cymru/), megis y rhai a gynigir drwy Agored Cymru. Dylid cwblhau'r cymwysterau hyn o fewn 24 mis wedi dechrau yn y swydd.
- Dylid darparu cefnogaeth weinyddol i bob tîm addysg er mwyn gwneud y defnydd mwyaf effeithlon o amser addysgwyr.

Eiriolwyr Nyrsio Proffesiynol

Mae'r rhaglen Eiriolwyr Nyrsio Proffesiynol yn darparu hyfforddiant a goruchwyliaeth adferol i gydweithwyr nyrsio. Wedi'i lansio yn Lloegr ym mis Mawrth 2021, dyma'r model clinigol cyntaf o oruchwyliaeth adferol ar gyfer nyrsys sy'n galluogi staff sydd wedi'u hyfforddi fel Eiriolwyr Nyrsio Proffesiynol i wrando a deall yr heriau y mae cydweithwyr yn eu hwynebu, ac i ddarparu a chyflawni mentrau gwella ansawdd mewn ymateb²². Mae rhaglen debyg yn bodoli ar gyfer gwasanaethau mamolaeth lle mae canlyniadau'n awgrymu llesiant a chadw staff gwell, ynghyd â gwell tosturi a boddhad mewn swydd²³. Cydnabyddir pwysigrwydd llesiant staff wrth sicrhau gofal diogel o ansawdd uchel i gleifion²⁴.

Mae'r Rheolwyr Trawsnewid Gofal Critigol wedi cyflwyno rôl Eiriolwyr Nyrsio Proffesiynol i Uwch Nyrsys Gofal Critigol ledled Cymru. Gyda diddordeb sylweddol yn y rôl, cytunodd AaGIC i ariannu un aelod o staff fesul Bwrdd Iechyd i fynychu'r cwrs Eiriolwyr Nyrsio Proffesiynol. Mae'r cwrs yn gwrs 20-credyd lefel 7 a gyflwynir mewn Sefydliadau Addysg Uwch. Mae pob Bwrdd Iechyd wedi cefnogi cyflwyno'r rôl hon.

Atebion a argymhellir:

- Byrddau Iechyd i gefnogi'r gwaith o gyflwyno rôl yr Eiriolwyr Nyrsio Proffesiynol a sicrhau bod yr Eiriolwr Nyrsio Proffesiynol yn cael digon o amser a chymorth i gyflwyno'r gwasanaeth hwn.
- Sefydlu rhwydwaith gofal critigol Eiriolwyr Nyrsio Proffesiynol i rannu arferion da ledled Cymru. Bydd y grŵp yn cael ei sefydlu gan Reolwyr Trawsnewid Gofal Critigol, gyda Rhwydwaith Gofal Critigol Cymru yn cefnogi hyn wrth symud ymlaen.
- AaGIC i gynnal proses werthuso gadarn ar ôl i'r garfan gyntaf gwblhau'r cwrs Eiriolwyr Nyrsio Proffesiynol, gan asesu'r cwrs ac effaith y rôl o fewn gofal critigol.
- Yn dilyn y broses werthuso hon, ystyried a ellid ehangu'r model Eiriolwyr Nyrsio Proffesiynol ymhellach i gynnwys y tîm amlddisgyblaethol.

Arweinyddiaeth a Diwylliant

Mae rôl yr uwch nyrs yn allweddol wrth hyrwyddo gofal clinigol o ansawdd uchel a chynnal diogelwch cleifion, recriwtio'r gweithlu, cadw a datblygu staff, gan ddangos arweinyddiaeth dosturiol a chynhwysol ar yr un pryd²⁵. Mae pryderon ynghylch arweinyddiaeth yn cael eu crybwyll yn gyffredin mewn ymchwiliadau cyhoeddus yn dilyn methiannau mewn gwasanaethau gofal iechyd^{26, 27, 28}, fodd bynnag, nid yw arweinyddiaeth o fewn gwasanaethau gofal critigol yn ymwneud yn gyfan gwbl â nyrsio neu'r rhai a gyflogir yn uniongyrchol mewn swydd arweinyddiaeth. Mae'n rhaid i bob aelod o'r gweithlu, beth bynnag y bo'r rôl maent yn cael eu cyflogi i'w chyflawni, neu fandio gael eu grymuso i ddatblygu eu sgiliau arwain.

Mae cysylltiad cynhenid rhwng arweinyddiaeth a diwylliant sefydliad. Mae sefydliadau'r GIG da yn gynrychioliadol o'r cymunedau maent yn eu gwasanaethu, gydag arweinwyr sefydliadol yn adlewyrchu'r gweithlu²⁹. Mae yno absenoldeb nodedig mewn staff Du, Asiaidd ac Ethnig Lleiafrifol mewn rolau uwch drwy'r gwasanaeth gofal critigol yng Nghymru. Ym maes nyrsio yn unig, mae Byrddau Iechyd wrthi'n recriwtio nyrsys gofal critigol profiadol o dramor. Mae meddygon Arbenigol ac Arbenigol Cyswllt (SAS) yn aml yn ymuno â'r GIG o dramor. Mae'r rhain yn glinigwyr profiadol y mae'n rhaid eu cefnogi a'u grymuso i weithio ar frig eu trwydded.

Atebion a argymhellir:

- Dylai staff a gyflogir mewn rolau uwch feddu ar gymhwyster arweinyddiaeth cydnabyddedig ([megis Dyfarniad Lefel 5 y Sefydliad Arweinyddiaeth a Rheolaeth \(ILM\) mewn Arweinyddiaeth a Rheolaeth: Hyfforddiant Rheoli: Cyrsiau wedi'u Trefnu : trainingwales neu gyfwerth](#)) o fewn 24 mis i gychwyn y swydd.
- Dylid ystyried defnyddio [GIG Lloegr » The matron's handbook](#) ar gyfer holl uwch nyrsys Cymru.
- Rhaid i gynllunio arweinyddiaeth yn y dyfodol ymgorffori anghenion datblygu'r gweithlu BAME er mwyn sicrhau gweithlu arweinyddiaeth amrywiol a theg.

Pasbortau Gofal Critigol

Yn ystod y pandemig, roedd staff cymorth yn aml yn cael eu hadleoli i unedau gofal critigol heb rybudd. Roedd hyn yn cyflwyno heriau sylweddol i'r unedau gofal critigol, megis sicrhau dyraniad priodol o staff a chymysgedd sgiliau ar shifft a rheoli niferoedd mawr o staff a oedd yn anghyfarwydd â'r amgylchedd. Roedd angen cryn dipyn o amser ac ymdrech i arfogi'r staff hyn â'r sgiliau gofynnol a'u cyfeirio at ofal critigol. Mae'r pasbort gofal critigol wedi'i ddatblygu yn Lloegr er mwyn i Ymddiriedolaethau gael cofnod o sgiliau a gallu'r gweithlu i gefnogi unrhyw ymchwyddiadau gofal critigol yn y dyfodol. Mae hefyd yn gofnod i'r unigolyn gofnodi sgiliau cymhwysedd unigol. Mae uwchsgilio'r gweithlu y tu allan i wasanaethau gofal critigol nid yn unig o fudd i ofal critigol ar adegau o ymchwydd, ond mae hefyd yn gwella gofal cleifion ar hyd llwybr cyfan y claf. Fodd bynnag, mae cyflwyno'r pasbort gofal critigol yn gofyn am ymgysylltu ar draws y byrddau iechyd unigol, gan fod angen rhyddhau staff o'u meysydd clinigol i gynnal eu sgiliau. Byddai'r pasbort gofal critigol a ddatblygwyd mewn cydweithrediad â Sefydliadau Addysg Uwch, gan ddefnyddio'r plattfform electronig presennol, ar gael heb unrhyw gostau pe bai Byrddau Iechyd yn dymuno cymryd rhan tan fis Mawrth 2023. Yn dilyn hyn byddai cost o £5000 y flwyddyn i barhau i ddefnyddio'r plattfform hwn, yn yr hinsawdd bresennol cydnabyddir efallai na fydd Byrddau Iechyd yn gallu ei ariannu ar gyfer ardaloedd unigol.

Ateb a argymhellir:

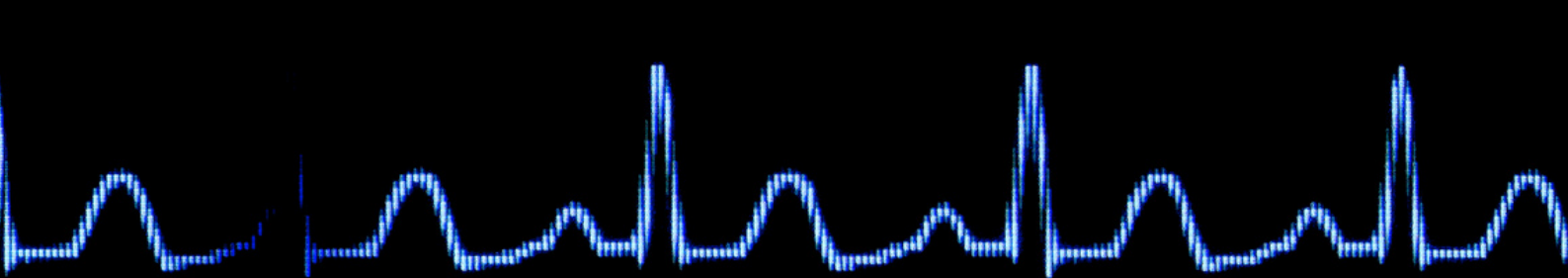
- Dylai Byrddau Iechyd ac unedau gofal critigol ddatblygu mecanwaith i gofnodi sgiliau staff unigol, ac i sefydliadau gael trosolwg o sgiliau'r gweithluoedd.

Digwyddiadau Ymgysylltu Gofal Critigol

Mae enghreifftiau o ymarfer arloesol ac o ansawdd uchel wedi'u nodi ledled Cymru a chydabyddir pwysigrwydd datblygu mecanweithiau ar gyfer rhannu arferion da. Mae cyfres o ddigwyddiadau ymgysylltu gofal critigol wedi'u datblygu i rannu enghreifftiau o arferion da. Derbyniodd y ddau ddigwyddiad cyntaf o'r enw 'Gofalu am y Gweithlu Presennol' a 'Chadw ein Gweithlu Presennol' adborth cadarnhaol iawn gan gynrychiolwyr. O ganlyniad i'r digwyddiadau hyn mae Uwch Nyrsys wedi trefnu ymweliadau ag unedau eraill i weithredu rhai o'r syniadau a rennir megis creu timau bach o fewn unedau gofal critigol. Yn ogystal, bu'r digwyddiadau hyn yn llywio'r rhaglen ar gyfer Cynhadledd Gofal Critigol o'r enw 'Newid Dyfodol Gwasanaethau Gofal Critigol' a gynhaliwyd ym mis Medi 2022. Roedd y digwyddiad hwn yn cynnwys sesiwn gan dîm arweinyddiaeth AaGIC ar Arweinyddiaeth Dosturiol.

Ateb a argymhellir:

- Rhwydwaith Gofal Critigol Cymru i gefnogi gwasanaethau gofal critigol i barhau â digwyddiadau ymgysylltu.



Casgliad

Yn yr adnodd hwn mae llawer o atebion a argymhellir. Mae modelau staffio posibl (Atodiad 1) wedi'u cynnwys i ddangos sut y gellir ad-drefnu modelau staff wrth i wasanaethau addasu yn dilyn pandemig Covid-19 gan ddefnyddio rhai o'r argymhellion a nodir yn yr adnodd hwn. Mae cynllun gweithredu clir hefyd wedi'i gynnwys yn Atodiad 2 i sicrhau bod gwaith yn mynd rhagddo a momentwm y gwaith hwn yn parhau.

Drwy gydol y rhaglen waith hon ymgynghorwyd â chydweithwyr gofal critigol a chredir yn gryf y byddai'r atebion a argymhellir yn cynnig budd i ddatblygiad y gweithlu ac yn y pen draw yn cael effaith gadarnhaol ar ofal cleifion. Mae'n hanfodol bod y gwaith hwn yn mynd rhagddo a bod Gwasanaethau Gofal Critigol yn nodi'r atebion a argymhellir ac yn ystyried sut y gellir eu gweithredu yn yr ardaloedd lleol.

.



Deunydd Cyfeiriol

1. Llywodraeth Cymru (2022) 'Adfer ein hiechyd: Prif Swyddog Meddygol Cymru Adroddiad Blynyddol - Mehefin 2022'. Ar gael yn: [Prif Swyddog Meddygol: adroddiad blynyddol 2021 i 2022 | LLYWICYMRU](#) Cyrchwyd ar: 18 Gorffennaf 2022.
2. Cronfa'r Brenin (2020) 'Critical care services in the English NHS'. Ar gael yn: [Critical care services in the English NHS | The King's Fund \(kingsfund.org.uk\)](#) Cyrchwyd ar: 18 Gorffennaf 2022.
3. Llywodraeth Cymru (2021) 'Fframwaith Clinigol Cenedlaethol: System Iechyd a Gofal sy'n Dysgu'. Ar gael yn: [Fframwaith Clinigol Cenedlaethol 8.0 \(llyw.cymru\)](#) Cyrchwyd ar: 18 Gorffennaf 2022.
4. CC3N (2020) 'National Critical Care Nursing Workforce Survey'. Ar gael yn: [national critical care nursing workforce survey report july 2020 final v..pdf](#) (cc3n.org.uk) (Cyrchwyd 21 Gorffennaf 2022).
5. CC3N Step Competency Framework. Ar gael yn: [Step Competency Framework \(cc3n.org.uk\)](#) (Cyrchwyd 21 Gorffennaf 2022).
6. Cyfadran Meddygaeth Gofal Dwys (2022) 'Guidelines For The Provision Of Intensive Care Services (GPICS) Fersiwn 2.1'. Ar gael yn: [Guidelines For The Provision Of Intensive Care Services \(GPICS\) Version 2.1 Released | The Faculty of Intensive Care Medicine \(ficm.ac.uk\)](#) (Cyrchwyd 21 Gorffennaf 2022).
7. Endacott, R., Pearce, S., Rae, P., Richardson, A., Bench, S. a Pattison, N. (2021) [How COVID-19 has affected staffing models in intensive care: A qualitative study examining alternative staffing models \(SESIMIC\) - Endacott - 2022 - Journal of Advanced Nursing - Wiley Online Library](#) (Cyrchwyd 19 Gorffennaf 2022).
8. Cod Ymddygiad Llywodraeth Cymru i Weithwyr Cymorth Gofal Iechyd yng Nghymru. Ar gael yn: <http://www.wales.nhs.uk/documents/C%C3%B4d%20Ymddygiad%20i%20Weithwyr%20Cynnal%20Gofal%20Iechyd%20yng%20Nghymru.pdf> (Cyrchwyd 12 Medi 2022).
9. Y Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth mewn Iechyd a Gofal (NICE) 2016. Gweithwyr Cymorth Therapi mewn Gofal Critigol: Gwellu adsefydlu corfforol a gwybyddol. Ysbytai Prifysgol Nottingham. Ar gael yn: [Therapy Support Workers In Critical Care: Improving physical and cognitive rehabilitation | NICE](#)
10. Data Uned Treforys (2020) Data a gasglwyd yn Uned Gofal Dwys Treforys i gefnogi gweithrediad technegwyr Band 4 ar ofal critigol.

11. Llywodraeth Cymru (2019). Grŵp Gorchwyl a Gorffen ar Ofal Critigol: Adroddiad Terfynol. Ar gael yn: <https://llyw.cymru/sites/default/files/publications/201907/y-grwp-gorchwyl-a-gorffen-ar-ofal-critigol-gorffennaf-2019-adroddiad-terfynol.pdf> Cyrchwyd Gorffennaf 2022.
12. Anderson, M., O'Neill, C., Macleod Clark, J., Street, A., Woods, M. a Johnstone Webber, C. (2021) 'Securing a sustainable and fit-for-purpose UK health and care workforce'. Lancet 397(10288) tt. 1995 - 2011.
13. Cronfa'r Brenin, (2021) 'Admin matters: the impact of NHS administration on patient care'. Ar gael yn: [Admin matters: the impact of NHS administration on patient care | Cronfa'r Brenin \(kingsfund.org.uk\)](#) (Cyrchwyd ar 13 Gorffennaf 2022).
14. Coleg Brenhinol y Meddygon. Cyfadran y Meddygon Cyswllt. Ar gael yn: [Faculty of Physician Associates | RCP London](#).
15. Fowler, N. et al (2021). Critical Care Scientists: Role, training and future directions. Journal of Intensive Care Society Vol. 22(1) 1-7.
16. Manley, K. (2002) 'Refining the nurse consultant framework: Commentary on critique of nurse consultant framework'. Nursing in Critical Care, 7(2), t.84-87.
17. Taylor, C. a Wiseman, T. (2020) 'Review of a nurse consultant's role: identifying the contribution made to people living with and beyond cancer'. Nursing Open. 2020;7:68-77. Ar gael yn: <https://doi.org/10.1002/nop2.407>.
18. Llywodraeth Cymru (2022) Blaenoriaethau Prif Swyddog Nyrsio Cymru 2022 i 2024. Ar gael yn: [Blaenoriaethau Prif Swyddog Nyrsio Cymru 2022 i 2024 | LLYW.CYMRU](#) (Cyrchwyd 18 Gorffennaf 2022).
19. Cymdeithas Nyrsys Gofal Critigol Prydain (4 Mawrth 2022) Prosiect ymgynghorydd nyrsio gofal critigol. Ar gael yn: [Critical Care Nurse Consultant - Project | News | BACCN](#) (Cyrchwyd: 12 Gorffennaf 2022).
20. Rhwydweithiau Gofal Critigol -National Nurse Leads (CC3N) (2016) National standards for adult critical care nurse education. Fersiwn 2.
21. NHS Confederation, 2020 'NHS Reset: a new direction for health and care'. Ar gael yn: [NHS-Reset-a-new-direction-for-health-and-care_4.pdf](#) (nhsconfed.org) Cyrchwyd ar: 18 Gorffennaf 2022.
22. NHS England. Professional Nurse Advocate [NHS England » Professional Nurse Advocate](#). Cyrchwyd 12 Medi 2022.
23. Capito C et al (2022) Professional midwifery advocates: delivering restorative clinical supervision. Nursing Times [ar-lein]; 118: 2, 26-28. [220119-Professional-bidwifery-advocates-delivering-restorative-clinical-supervision.pdf](#) (emap.com).
24. Royal College of Physicians (2015). Work and wellbeing in the NHS: why staff health matters to patient care. [Work and wellbeing in the NHS \(1\).pdf](#).
25. NHS England and NHS Improvement (2021) The matron's handbook. London: Publication approval reference: PAR590. Ar gael yn: [NHS England » The matron's handbook](#).
26. Francis R. (2013) Report of the Mid Staffordshire NHS Foundation Trust Public Inquiry: London: The Stationery Office.
27. Andrews, J. a Mark, B. (2014) Trusted To Care: Adolygiad Allanol Annibynnol o Ysbyty Tywysoges Cymru ac Ysbyty Castell Nedd Port Talbot ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg. Ar gael yn: [trust-to-care-review-2015.pdf](#) ([llyw.cymru](#)).

28. Ockenden, D. (2022) Final findings, conclusions and essential actions from the Ockenden review of maternity services at Shrewsbury and Telford Hospital NHS Trust. Ar gael yn: [Findings, conclusions and essential actions from the independent review of maternity services at the Shrewsbury and Telford Hospital NHS Trust - final Ockenden report \(publishing.service.gov.uk\)](#).
29. NHS Improvement & NHS England (2019) A Model Employer: Increasing black and minority ethnic representation at senior levels across the NHS. Ar gael yn: [wres leadership-strategy.pdf \(england.nhs.uk\)](#).



Atodiadau

Atodiad 1

Enghreiffiau o Fodelau Staffio Gofal Critigol:

Mae'r modelau staffio isod yn seiliedig ar y gofynion ar gyfer 1 sifft (12 awr) ar uned gofal critigol 8 gwely.

Model Staffio Traddodiadol:

1 x nyrs sy'n gyfrifol ychwanegol band 7

Nyrsys cofrestredig 3 x band 6 a 5 x band 5 yn darparu gofal 1:1 ar gyfer claf lefel 3

1 x gweithiwr cymorth gofal iechyd band

= (9 gweithiwr proffesiynol cofrestredig / cyfanswm nifer y staff 10 / Cost y sifft: £2440.32)

Modelau Staffio Amgen:

Model A:

1 x nyrs sy'n gyfrifol ychwanegol band 7

Nyrsys cofrestredig 3 x band 6 a 3 x band 5 yn darparu gofal 1:1 ar gyfer claf lefel 3

1 x ymarferydd Uned Therapi Dwys band 5 yn darparu gofal 1:1 ar gyfer claf lefel 3

1 x ymarferydd cynorthwyol band 4 yn darparu gofal 1:1 ar gyfer claf lefel 3 priodol (dyraniad yn seiliedig ar gymhwysedd)

1 x gweithiwr cymorth gofal iechyd band 2

1 x gweithiwr cymorth therapi band 4

= (8 gweithiwr proffesiynol cofrestredig / cyfanswm nifer y staff 11 / Cost y sifft: £2617.68)

Model B:

1 nyrs sy'n gyfrifol ychwanegol (Band 7)

Nyrsys cofrestredig 2 x band 6 a 3 x band 5 yn darparu gofal 1:1 ar gyfer claf lefel 3

2 x ymarferydd Uned Therapi Dwys band 5 yn darparu gofal 1:1 ar gyfer claf lefel 3

1 x ymarferydd cynorthwyol band 4 gofal 1:1 ar gyfer claf lefel 3 priodol

1 x gweithiwr cymorth gofal iechyd band 2

1 x gweithiwr cymorth therapi band 4

= (8 gweithiwr proffesiynol cofrestredig / cyfanswm nifer y staff 11 / Cost y sifft: £2566.92)

Model C:

1 x nyrs sy'n gyfrifol ychwanegol band 7/ ymarferydd Uned Therapi Dwys sy'n gyfrifol.

1 x nyrs gofrestrdig band 6 / ymarferydd Uned Therapi Dwys

2 x nyrs gofrestrdig band 6 ac 1 band 5 yn darparu gofal 1:1 ar gyfer claf lefel 3

2 x Ymarferwyr Uned Therapi Dwys band 5 yn darparu gofal 1:1 ar gyfer claf lefel 3

3 x Ymarferwyr Cynorthwyol band 4 yn darparu gofal 1:1 ar gyfer claf lefel 3

1 x gweithiwr cymorth gofal iechyd band 2

1 x Gweithiwr Cymorth Therapi band 4

= (7 gweithiwr proffesiynol cofrestredig / cyfanswm nifer y staff 13 / Cost y sifft: £2795.04)

Model D:

1 x nyrs sy'n gyfrifol ychwanegol band 7/ ymarferydd Uned Therapi Dwys sy'n gyfrifol.

1 x cydlynnydd Llif Claf/ Ymarferydd Cynorthwyol Band 4 (Cymorth i NIC yn y bore i ryddhau ar gyfer amser clinigol ac yn gallu cefnogi derbyn/rhyddhau yn y prynhawn)

2 x nyrs gofrestrdig band 6 / ymarferydd Uned Therapi Dwys

2 x nyrs gofrestrdig band 5 yn darparu gofal 1:1 ar gyfer claf lefel 3

3 x ymarferwyr Uned Therapi Dwys/nyrsys cofrestredig band 5 yn darparu gofal 1:1 ar gyfer claf lefel 3

3 x Ymarferwyr Cynorthwyol band 4 yn darparu gofal 1:1 ar gyfer claf lefel 3

1 x gweithiwr cymorth iechyd band 2

1 x Gweithiwr Cymorth Therapi band 4

= (8 gweithiwr proffesiynol cofrestredig / cyfanswm nifer y staff 14 Cost y sifft: £3168.12)

Atodiad 2

Cynllun Gweithredu:

Camau Gweithredu Lleol ar gyfer Unedau Gofal Critigol a Byrddau Iechyd Prifysgol.	
Adolygu sefydliad presennol y gweithlu gan ystyried yr holl rolau a nodir yn yr adroddiad hwn. Mae'n rhaid canolbwyntio'n arbennig ar rolau nad ydynt yn rhan o sefydliadau y cytunwyd arnynt ar hyn o bryd.	Cwblhau Gwanwyn 2023.
Datblygu mecanwaith i gofnodi sgiliau staff unigol ledled y bwrdd iechyd, gan roi trosolwg i sefydliadau o sgiliau'r gweithluoedd i gefnogi cynllunio digwyddiadau mawr.	Cwblhau Haf 2023.
Darpariaeth o fewn y Cynllun Tymor Canolig Integredig (IMTP) ar gyfer comisiynu lleoedd ychwanegol i gefnogi recriwtio staff yn y rolau newydd, megis cofrestreion y Cyngor Proffesiynau Gofal ac Iechyd i rôl ymarferydd Uned Therapi Dwys.	Adolygiad blynyddol.

Camau Gweithredu ar gyfer Addysg a Gwella Iechyd Cymru.	
Comisiynu Tystysgrif Ôl-raddedig safonedig mewn Gofal Critigol i'w darparu yng Nghymru.	- Proses gomisiynu i'w chwblhau ym mis Hydref 2022. - Cyflwyno Tystysgrif Ôl-raddedig i ddechrau ym mis Awst 2023.
Darparu 1 lle wedi'i ariannu fesul bwrdd iechyd ar gwrs eiriolwyr nyrsio proffesiynol i ddechrau ym mis Tachwedd 2022.	Medi 2022.
Cynnal gwerthusiad cadarn gyda rhanddeiliaid ar ôl i'r garfan gyntaf gwblhau cwrs eiriolwyr nyrsio proffesiynol.	- Cwblhawyd y gwerthusiad ym mis Mawrth 2023. - Adolygu data a gafwyd yn ystod y broses werthuso ac ystyried ymestyn y cyllid ar gyfer y cwrs i fwy o staff / grwpiau staff.
Cynnig argymhellion ar gyfer llwybrau addysg safonol i staff anghofrestredig sy'n gweithio o fewn gwasanaethau gofal critigol.	I'w gwblhau ym mis Mawrth 2023.
Comisiynu lleoedd hyfforddi gweithwyr gofal iechyd proffesiynol priodol i fodloni'r gofynion a nodir yng Nghynlluniau Tymor Canolig Integredig byrddau iechyd unigol.	Adolygiad blynyddol.
Sicrhau presenoldeb cynrychiolaeth AaGIC yng nghyfarfodydd Bwrdd y Rhwydwaith Gofal Critigol.	Chwarterol.
Cydweithio â Rhwydwaith Gofal Critigol Cymru i gefnogi datblygiad strategol gwasanaethau gofal critigol ledled Cymru.	Adolygiad blynyddol.

Camau Gweithredu ar gyfer Rhwydwaith Gofal Critigol Cymru.	
Hwyluso rhannu amlddisgyblaethol o ddigwyddiadau arferion da.	• Digwyddiadau chwe-misol gydag uned gofal critigol unigol yn cyflwyno gwaith lleol.
Pennu'r cyfeiriad strategol ar gyfer gwasanaethau gofal critigol ledled Cymru, gan ganolbwyntio'n benodol ar ehangu capasiti gofal critigol.	• Adolygiad blynyddol.
Gweithio ar y cyd ag AaGIC i gefnogi datblygiad strategol gwasanaethau gofal critigol ledled Cymru.	• Adolygiad blynyddol.

Camau gweithredu i Lywodraeth Cymru.	
Cydweithio â Rhwydwaith Gofal Critigol Cymru a Byrddau Iechyd Lleol i sicrhau cyllid priodol ar gyfer comisiynu gwasanaethau gofal critigol yn y dyfodol.	• Adolygiad blynyddol
Darparu argymhellion i lywio safbwynt polisi yng Nghymru ar rolau cofrestredig band 4.	• Dechrau 2024.



GIG
CYMRU
NHS
WALES

Addysg a Gwellu Iechyd
Cymru (AaGIC)
Health Education and
Improvement Wales (HEIW)

I gael rhagor o wybodaeth a diweddariadau rheolaidd:

Ewch i'n gwefan : aagic.gig.cymru

E-bostiwch ni: heiw@wales.nhs.uk

Dilynwch ni ar:



@AaGIC_GIC



Addysg a Gwellu Iechyd Cymru



Addysg a Gwellu Iechyd Cymru

